

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Αναμόρφωση πλαισίου και διαδικασιών επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών – Λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Επισπεύδον Υπουργείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Στοιχεία επικοινωνίας: Παναγιώτα Τσίπα, Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων Υπηρεσίας Συντονισμού Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, τηλ: 2132128670, 8673, 8661 email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ

	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ¹	
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ²	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ³	X
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ⁴	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ⁵	X
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ⁶	X

¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.

² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εξωτερικών και Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υγείας, Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείου Δικαιοσύνης, Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Τουρισμού και Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Α. Αιτιολογική έκθεση

	Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Η πολιτική για τις επιστροφές παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3907/2011 (Α' 7), και συγκεκριμένα τα άρθρα 16 έως 33, με τα οποία είχε ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (L 348). Το σύστημα για τις επιστροφές αποτελεί, τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, κομβικό στοιχείο του γενικότερου πλαισίου για τη μετανάστευση και το άσυλο. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιδιώκεται η αναμόρφωση του πλαισίου, των κανόνων και διαδικασιών, που εφαρμόζονται για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών, υιοθετώντας το πνεύμα και τις κατευθύνσεις της πρότασης του νέου κανονισμού επιστροφών (COM (2025) 101 final) στο πλαίσιο πάντα τήρησης των κανόνων προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και της υποχρέωσης προστασίας των προσφύγων. Με τις αξιολογούμενες διατάξεις, προβλέπονται νέοι αλλά και αναμορφώνονται υφιστάμενοι κανόνες και διαδικασίες, που συμβάλλουν στην επιτάχυνση και την απλούστευση των διαδικασιών επιστροφής των παρανόμως διαμενόντων στη χώρα πολιτών τρίτων χωρών, καλύπτοντας παράλληλα νομικά και διαδικαστικά κενά του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Με τις νέες ρυθμίσεις, το πλαίσιο επιστροφών αναμορφώνεται με τρόπο ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί άμεσα στις σύγχρονες μορφές του μεταναστευτικού φαινομένου, λαμβάνοντας υπόψη, επιπλέον, ότι το ισχύον πλαίσιο αποδεικνύεται ανεπαρκές, καθώς τα δεδομένα και η μορφή του μεταναστευτικού φαινομένου έχουν αλλάξει σημαντικά κατά τα τελευταία δεκαπέντε (15) χρόνια από πλευράς τόσο έντασης όσο και κατεύθυνσης των ροών. Ειδικότερα, με το Μέρος Β' επικαιροποιούνται οι διατάξεις, με τις οποίες είχε ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2008/115/ΕΚ και αυστηροποιείται το πλαίσιο των επιστροφών που εφαρμόζεται για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών, ενώ εισάγονται νέες ποινικές κυρώσεις για τους παρανόμως διαμένοντες στη χώρα. Το προτεινόμενο πλαίσιο προσανατολίζεται στην κατεύθυνση της αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης της καταστρατήγησης των κανόνων εισόδου, αλλά και της υπέρβασης των όρων διαμονής, θωρακίζοντας τις διαδικασίες οικειοθελούς αναχώρησης και αναγκαστικών επιστροφών και αυστηροποιώντας το πλαίσιο των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων,

	προκειμένου αυτό ταυτόχρονα να λειτουργήσει αποτρεπτικά. Προς τούτο, έχουν αξιολογηθεί στοιχεία, τα οποία καταδεικνύουν τον μικρό αριθμό επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών σε σχέση με τον αριθμό των απορριφθεισών αιτήσεων ασύλου, όπως και οι βασικές κατευθύνσεις που διατύπωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην πρότασή της για την έκδοση νέου κανονισμού επιστροφών (COM (2025), 101 final, 11.3.2025). Συγκεκριμένα: Θεσπίζονται νέες διατάξεις με τα άρθρα 3 έως 19 του σχεδίου νόμου, με τις οποίες αναμορφώνεται και εκσυγχρονίζεται το ισχύον σύστημα των επιστροφών, προκειμένου να ανταποκρίνεται ταχύτερα και αποτελεσματικότερα στις σύγχρονες προκλήσεις της μεταναστευτικής πολιτικής. Με τα άρθρα 20 έως 27, συμπληρώνονται οι ως άνω προβλέψεις με ρυθμίσεις επιμέρους θεμάτων επιστροφών, οικειοθελούς αναχώρησης, απομάκρυνσης, απαγόρευσης εισόδου και προστασίας από την επιστροφή, υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και της υποχρέωσης προστασίας των προσφύγων, καθώς και διατάξεις ποινικού περιεχομένου. Στο Μέρος Γ' εντάσσονται λοιπές ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα επιστροφής παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών και τροποποιείται η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους. Προβλέπεται δυνατότητα χρήσης πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Αντιμετωπίζονται ακόμη νομοτεχνικά και εφαρμοστικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά την αξιολόγηση μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας, με έμφαση στη νομική σαφήνεια, την ασφάλεια δικαίου και την εναρμόνιση με το ενωσιακό δίκαιο. Τέλος, αντιμετωπίζονται ζητήματα παραμονής αιτούντων κατά την εκκρεμοδικία, ρυθμίζονται θέματα προσωπικού λόγω της κατάργησης της Ελεγχόμενης Δομής Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Βόλου και προβλέπεται η προσωρινή εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης σε δομές του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.
2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα; Οι ρυθμίσεις του Μέρους Β' προτείνονται ως απάντηση στις προκλήσεις που υπονομεύουν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της ισχύουσας διαδικασίας των επιστροφών των πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στη χώρα. Η διαδικασία των επιστροφών έχει καταστεί μη αποδοτική και πολύπλοκη, με παρατεταμένες διοικητικές διαδικασίες, ενώ έχει διαπιστωθεί ότι οι θεσμοθετημένες πρακτικές στερούνται συνοχής και δεν υπάρχει συστηματική διαρθρωμένη διαδικασία, με αποτέλεσμα να διαπιστώνεται δυσκολία εντοπισμού των παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών επιστροφής, αλλά και δυσκολία

απομάκρυνσής τους. Στη διαδικασία επιστροφής εμπλέκονται συχνά πολλές αρχές και παράγοντες, ενώ η έλλειψη σαφήνειας των κανόνων δυσχεραίνει την ορθή και συστηματική τήρηση της διαδικασίας. Η κατάσταση αυτή προκαλεί ασάφεια και αβεβαιότητα για τους οικείους υπηκόους τρίτων χωρών, καθώς και για τις αρχές που διαχειρίζονται τις επιστροφές. Η αναγκαιότητα θέσπισης νέου εκσυγχρονισμένου και συνεκτικού πλαισίου για τις επιστροφές, που θα αποτρέψει την καταστρατήγηση των κανόνων από τους παρανόμως διαμένοντες, προκύπτει εμφανώς και από τα στατιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών αναφορικά με τον όγκο των αιτημάτων ασύλου, των απορριπτικών αποφάσεων και των επιστροφών.

Ενδεικτικά, μνημονεύεται ότι κατά το έτος 2022 από τις είκοσι οκτώ χιλιάδες τριακόσιες είκοσι οκτώ (28.328) απορριφθείσες αιτήσεις ασύλου πραγματοποιήθηκαν μόνο επτά χιλιάδες διακόσιες είκοσι πέντε (7.225) επιστροφές, ενώ κατά το έτος 2024 από τις τριάντα μία χιλιάδες διακόσιες δεκατέσσερις (31.214) απορριφθείσες αιτήσεις ασύλου, πραγματοποιήθηκαν μόνο πέντε χιλιάδες οκτακόσιες εξήντα πέντε (5.865) επιστροφές.

Η μεταρρύθμιση των κανόνων για τις επιστροφές αποτελεί πολιτική προτεραιότητα και στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι το πρόβλημα αυτό έχει διαπιστωθεί ήδη από το 2018, όταν η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για αναδιατύπωση της ισχύουσας οδηγίας για τις επιστροφές.

Προς επίρρωση των ανωτέρω επισημαίνεται ότι και στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έκδοση του νέου κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κοινού συστήματος για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM (2025), 101 final, 11.3.2025], τονίζεται πως όταν παραμένουν σε κράτος μέλος της ΕΕ πολίτες τρίτης χώρας που δεν έχουν δικαίωμα παραμονής, υπονομεύεται ολόκληρο το σύστημα μετανάστευσης και ασύλου, υποσκάπτεται η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προσελκύσει και να διατηρήσει ταλέντα, διαβρώνεται η υποστήριξη των πολιτών για ανοικτές και ανεκτικές κοινωνίες και παρέχονται κίνητρα για παράνομες αφίξεις εκθέτοντας τους παρανόμως διαμένοντες σε επισφαλείς συνθήκες και σε εκμετάλλευση από εγκληματικά δίκτυα.

Οι ρυθμίσεις του **Μέρους Γ΄**, τέλος, καλούνται να απαντήσουν σε μία σειρά λοιπών επιτακτικών ζητημάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, όπως την ανάγκη αναδιατύπωσης των ειδικών ρυθμίσεων για τα πρόσωπα που απολαμβάνουν δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας μετά την κατάργηση του ν. 3907/2011 κατά το μέρος που ενσωματώνει την Οδηγία 2008/115/ΕΚ, προκειμένου να αποτραπεί η ύπαρξη νομικού κενού και διοικητικής ασάφειας ως προς τις διαδικασίες και τις εγγυήσεις που εφαρμόζονται σε αυτές τις περιπτώσεις, την αποσαφήνιση και τον εξορθολογισμό των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας διαμονής τύπου «Α.6» για εξαιρετικούς λόγους, περιορίζοντας τη χορήγησή της σε περιπτώσεις με αντικειμενικά ελέγχιμα και υψηλής βαρύτητας ανθρωπιστικά κριτήρια, όπως η γονική σχέση με ανήλικο ημεδαπό, έτσι ώστε να αποτρέπεται η καταχρηστική χρήση του θεσμού, που αποτελεί εργαλείο για την

	αντιμετώπιση πραγματικά εξαιρετικών περιπτώσεων, να ενισχύεται η ασφάλεια δικαίου, και να μειώνεται η διοικητική επιβάρυνση από αιτήματα μακροχρόνιας διαμονής που δεν πληρούν επαρκή τεκμηρίωση. Ακόμη, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κατατείνουν στη λήψη νομοθετικής μέριμνας αναφορικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των αιτημάτων πολιτών τρίτων χωρών για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του άρθρου 193 του ν. 5078/2023, τα οποία υποβλήθηκαν, μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, μετά την 31η Δεκεμβρίου 2024 και μέχρι τη 19η Μαρτίου 2025, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου, Εξάλλου, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες λόγω επιμέρους προβλημάτων ασάφειας, καταχρηστικής εφαρμογής και ερμηνευτικής αβεβαιότητας που είχαν ανακύψει από την εφαρμογή του άρθρου 94 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111) αναφορικά με τη διαδικασία εξέτασης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας, με ταυτόχρονο εξορθολογισμό του παραβόλου για την άσκησή τους, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στο πραγματικό κόστος εξέτασής τους όπως επίσης και λόγω της ασάφειας και των ερμηνευτικών κενών που διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή του άρθρου 97 του ως άνω Κώδικα περί του δικαιώματος άσκησης προσφυγής κατά της απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Ενδεικτικά αναφέρεται, τέλος, και η ανάγκη ρύθμισης της υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων στην Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Βόλου, η οποία πρόκειται να απενεργοποιηθεί, καθώς και η ανάγκη προσωρινής εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων αφαλάτωσης σε δομές της παρ. 4 του άρθρου 8 και του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 (Α' 116).
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά; Οι προτεινόμενες διατάξεις αφορούν στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα ή νόμιμα στη χώρα, ειδικά όσους αιτούνται ή κατέχουν άδειες διαμονής για εξαιρετικούς λόγους, καθώς και τους αιτούντες διεθνή προστασία και τους δικαιούχους της. Επιπλέον, επηρεάζουν τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, τις υπηρεσίες του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, τις Αποφαινόμενες Αρχές, τις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, τις τεχνικές υπηρεσίες, καθώς και το προσωπικό των δομών φιλοξενίας αιτούντων άσυλο. Η ρύθμιση αφορά και σε φορείς που διαχειρίζονται τις διαδικασίες επιστροφής και τις διαδικασίες χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής. Επιπρόσθετα, αφορά και στο προσωπικό της Ελεγχόμενης Δομής Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Βόλου, καθώς και στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, στους διαχειριστές των δομών,

στους φιλοξενούμενους αιτούντες άσυλο και στις τοπικές κοινωνίες των νησιωτικών περιοχών όπου λειτουργούν δομές υποδοχής.	
Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα; Άρθρα 82 και 83 ν. 3386/2005 (Α' 212), άρθρα 16 έως 41 ν. 3907/2011 (Α' 7), άρθρο 20 ν. 4354/2015 (Α' 176), άρθρα 8 και 10 ν. 4375/2016 (Α' 51), άρθρο 50 ν. 4487/2017 (Α' 116), άρθρα 23, 74, 82, 94, 97, 110 Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), άρθρο 134 Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81) και άρθρο 193 ν. 5078/2023 (Α' 211).
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Ο στόχος που επιδιώκεται με τα άρθρα 3 έως 25 επιτυγχάνεται μόνο με τυπικό νόμο, που διαθέτει ίση τυπική ισχύ με τον καταργούμενο ν. 3907/2011, που είχε αρχικά ενσωματώσει την οδηγία. Στις περιπτώσεις των άρθρων 26 έως 39 απαιτείται ομοίως τυπικός νόμος διότι τροποποιούνται διατάξεις τυπικών νόμων. Ο στόχος που επιδιώκεται με το άρθρο 37 μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διάταξη τυπικού νόμου, καθόσον προβλέπεται παρέκκλιση από διατάξεις τυπικού νόμου.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Βάσει των ανωτέρω διαπιστώσεων, οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν δύνανται να επιτευχθούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν δύνανται να επιτευχθούν με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων, διότι δεν απαιτούνται επιχειρησιακές αλλά ρυθμιστικές αλλαγές.

Συναφείς πρακτικές																																									
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα: <table border="1"> <tr> <td>i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ii) σε όργανα της Ε.Ε.:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>iii) σε διεθνείς οργανισμούς:</td> <td></td> </tr> </table>	i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:		ii) σε όργανα της Ε.Ε.:		iii) σε διεθνείς οργανισμούς:																																			
i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:																																									
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:																																									
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:																																									
Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης																																									
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση <table border="1"> <tr> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☒</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☒</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☒</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>☒</td> <td></td> <td>☐</td> <td></td> <td colspan="4"></td> </tr> </table>	☐		☐		☐		☐		☐		☒		☐		☐		☒		☐		☒		☐		☐		☐		☐				☒		☐					
☐		☐		☐		☐		☐																																	
☒		☐		☐		☒		☐																																	
☒		☐		☐		☐		☐																																	
		☒		☐																																					

8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;
	i) βραχυπρόθεσμοι: - Η θέσπιση μιας αποτελεσματικότερης, απλούστερης και ταχύτερης διαδικασίας επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών, που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου ή παραμονής στη χώρα και η αποτροπή της καταστρατήγησης των κανόνων από τους ανωτέρω, όπως και της διαφυγής τους κατά τη διαδικασία επιστροφής. - Η ομοιόμορφη εφαρμογή του νέου δικαίου επιστροφών, με τρόπο που να διασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη εφαρμογή εγγυήσεων και διαδικασιών για την επιστροφή πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μελών των οικογενειών τους, καθώς και μελών οικογένειας Ελλήνων πολιτών, μετά από την κατάργηση του άρθρου 40 του ν. 3907/2011. - Ο εξορθολογισμός των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας διαμονής τύπου «Α.6» για εξαιρετικούς λόγους, περιορίζοντας την εφαρμογή της σε περιπτώσεις με αντικειμενικά ελέγξιμα και υψηλής βαρύτητας ανθρωπιστικά κριτήρια, όπως η γονική σχέση με ανήλικο ημεδαπό. - Η τακτοποίηση των εκπρόθεσμων αιτήσεων πολιτών τρίτων χωρών για χορήγηση άδειας διαμονής σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 193 του ν. 5078/2023 που υπεβλήθησαν, στο χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως και τη 19η Μαρτίου 2025. - Η κατοχύρωση της βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης ανανέωσης ως τίτλου νόμιμης διαμονής, και η διασαφήνιση του καθεστώτος του αιτούντος στο μεταβατικό διάστημα έως την έκδοση απόφασης επί της αίτησης ανανέωσης. - Η βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των αρχών παραλαβής και εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, μέσω της αξιοποίησης πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης για την υποστήριξη κρίσιμων σταδίων της διαδικασίας, όπως η ενημέρωση των αιτούντων και η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας. - Η κάλυψη υφιστάμενων κενών που προκύπτουν από την έλλειψη επαρκών πόρων σε ανθρώπινο

	δυναμικό, ιδίως σε περιπτώσεις που δεν είναι εφικτή η φυσική παρουσία διερμηνέα ή απαιτείται άμεση και πολυγλωσσική παροχή πληροφοριών. Παράλληλα, διευκολύνεται η κατανόηση των διαδικασιών και των δικαιωμάτων από τους ίδιους τους αιτούντες, ενισχύοντας τη διαφάνεια, τη συμμόρφωση και την ουσιαστική συμμετοχή τους στη διαδικασία. - Η άμεση αποφόρτιση των διοικητικών υπηρεσιών από την υποχρέωση σύνταξης πρακτικών ή εκθέσεων, η διευκόλυνση της απομαγνητοφώνησης μέσω αυτοματοποιημένων εργαλείων και η βελτίωση της ακρίβειας της τεκμηρίωσης των συνεντεύξεων. - Η αποκατάσταση της σαφήνειας και της λειτουργικότητας της διαδικασίας εξέτασης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. - Η αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του δικαιώματος προσφυγής και των εννόμων συνεπειών της άσκησής του. - Η μέριμνα για την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων, που εργάζονται μέχρι σήμερα στην Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Βόλου, ενόψει της επικείμενης απενεργοποίησής της. - Η συγκέντρωση και οργάνωση των μεταναστευτικών ροών. - Ο περιορισμός των ανεξέλεγκτων μετακινήσεων που επιφέρουν κοινωνικές εντάσεις και κινδύνους για τη δημόσια τάξη. - Η καταγραφή, η ταυτοποίηση και η ασφαλής διαχείριση των αιτούντων άσυλο, μειώνοντας τις αρνητικές συνέπειες στην τοπική κοινωνία. - Η μείωση κινδύνων που συνδέονται με την ανεπαρκή στέγαση, τις κακές υγειονομικές συνθήκες και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.
ii) μακροπρόθεσμοι:	- Η δημιουργία μιας αποτελεσματικής, συνεκτικής, αξιόπιστης, δίκαιης αλλά και αυστηρής πολιτικής για τις επιστροφές. - Η ενίσχυση της νομικής σαφήνειας και η πλήρης προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, - Η αποτροπή της καταχρηστικής χρήσης του θεσμικού πλαισίου παροχής διεθνούς προστασίας και η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου.

	- Η διασφάλιση της κοινωνικής και διοικητικής ένταξης πολιτών τρίτων χωρών που πληρούν τις προϋποθέσεις νόμιμης διαμονής. - Η θεσμοθέτηση της βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης ως τίτλου νόμιμης διαμονής για τη διασφάλιση της διοικητικής συνέχειας. - Ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός της διοικητικής λειτουργίας στον τομέα της διεθνούς προστασίας. - Η ενίσχυση της διαφάνειας, ακρίβειας και διαλειτουργικότητας της διαδικασίας ασύλου μέσω τεχνολογικών εργαλείων. - Η θεσμική σταθεροποίηση και η εξορθολογισμένη εφαρμογή της διαδικασίας υποβολής και αξιολόγησης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. - Η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και ο περιορισμός των καταχρηστικών προσφυγών. - Η αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ασύλου με σεβασμό στις εγγυήσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων. - Η διασφάλιση της υπηρεσιακής συνέχειας και επαγγελματικής σταθερότητας των υπαλλήλων σε δομές υπό κατάργηση. - Η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και η αύξηση της διοικητικής αποτελεσματικότητας στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. - Η ταχεία και ανεμπόδιστη λειτουργία κρίσιμων δομών φιλοξενίας με σεβασμό στη δημόσια υγεία και την εθνική ασφάλεια.				
	Ψηφιακή διακυβέρνηση				
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ ή/και ΕΜΜΕΣΗ				
	<table> <tr> <td>i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:</td><td></td></tr> <tr> <td>ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:</td><td></td></tr> </table>	i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:		ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:					
ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:					
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού);				

	ΝΑΙ OXI	
	Εξηγήστε:	
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ OXI	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ OXI	
	Εξηγήστε:	

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου
Άρθρο	Στόχος
1	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προσδιορίζεται ο σκοπός του σχεδίου νόμου.
2	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προσδιορίζεται το αντικείμενο του σχεδίου νόμου.
3	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Β' του σχεδίου νόμου.

4	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση παρατίθενται οι ορισμοί που περιέχονται στο Μέρος Β' του σχεδίου νόμου και είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή του. Συγκεκριμένα, ορίζονται οι έννοιες του πολίτη τρίτης χώρας, της παράνομης παραμονής, της επιστροφής, της απόφασης επιστροφής, της απομάκρυνσης, της απαγόρευσης εισόδου, του κινδύνου διαφυγής, της οικειοθελούς αναχώρησης, των ευάλωτων ατόμων και των εξωτερικών συνόρων, στο πλαίσιο της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ, καθώς και των κατευθύνσεων της πρότασης της επιτροπής για έκδοση νέου κανονισμού επιστροφών (COM (2025) 101 final, 11.3.2025).
5	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση διατηρείται στην ελληνική έννομη τάξη η ενσωμάτωση του άρθρου 4 της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ, περί της υπερίσχυσης ευνοϊκότερων διατάξεων διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της ή με την Ελλάδα ή και περισσότερων κρατών μελών και λαμβάνεται μέριμνα για τη μεταχείριση των πολιτών τρίτων χωρών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω Οδηγίας.
6	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται υποχρέωση των αρμόδιων για την εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους Β' αρχών, αφενός να λαμβάνουν υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, την οικογενειακή ζωή και την κατάσταση υγείας του υπό επιστροφή πολίτη τρίτης χώρας και αφετέρου να τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης.
7	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται τα επιμέρους θέματα που αφορούν στην έκδοση της απόφασης επιστροφής των υπηκόων τρίτων χωρών, με στόχο την απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας επιστροφής, αλλά και τη συστηματική τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας. Συγκεκριμένα, προσδιορίζονται οι περιπτώσεις υποχρεωτικής και δυνητικής έκδοσης της απόφασης επιστροφής, καθώς και το περιεχόμενό της και προβλέπεται η μη έκδοσή της σε περίπτωση χορήγησης άδειας διαμονής για λόγους φιλευσπλαχνίας, ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους, καθώς και η προσωρινή μη έκδοση απόφασης επιστροφής σε περίπτωση που έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει δοθεί στον πολίτη τρίτης χώρας η βεβαίωση των άρθρων 10 και 11 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81) ή άλλης ανάλογης διάταξης.
8	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται τα ζητήματα της οικειοθελούς αναχώρησης πολίτη τρίτης χώρας από την ελληνική επικράτεια, με στόχο τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας της διαδικασίας οικειοθελούς αναχώρησης. Η απόφαση επιστροφής είναι άμεσα εκτελεστή, εκτός αν προβλέπεται χρονικό διάστημα μεταξύ επτά (7) και δεκατεσσάρων (14) ημερών για την οικειοθελή αναχώρηση από τη χώρα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί για έως εξήντα (60) ημέρες, κατόπιν αίτησης του υπό επιστροφή πολίτη τρίτης χώρας. Όσο διαρκεί η προθεσμία, ενδέχεται να επιβάλλονται συγκεκριμένες υποχρεώσεις, όπως, ιδίως, η ηλεκτρονική επιτήρηση ή η τακτική εμφάνιση ενώπιον αρχών και σε περίπτωση παραβίασής τους, το πρόσωπο τίθεται υπό κράτηση και εκκινεί η διαδικασία απομάκρυνσής του. Κατά τα λοιπά, στην παρ. 4 της αξιολογούμενης ρύθμισης ορίζεται ρητά ότι δεν χορηγείται χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης, αν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής ή αν το πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια.
9	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η σαφής αποτύπωση των προϋποθέσεων και διαδικασιών εκτέλεσης της απόφασης επιστροφής και άμεσης απομάκρυνσης του παρανόμως

	διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας, με στόχο την εξασφάλιση ομοιόμορφης, ορθής και συστηματικής τήρησής τους από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές.
10	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπονται οι περιπτώσεις υποχρεωτικής αναβολής της απομάκρυνσης, με στόχο τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης και της συμμόρφωσης με δικαστική απόφαση περί αναστολής. Προβλέπονται, επίσης, λόγοι δυνητικής, αιτιολογημένης αναβολής της απομάκρυνσης με στόχο τη λήψη υπόψη ειδικών περιστάσεων, ιδίως όταν υφίστανται αποδεδειγμένα προβλήματα υγείας, αντικειμενική αδυναμία διαπίστωσης της ταυτότητας ή για τεχνικούς λόγους. Ομοίως και με την περίπτωση χορήγησης προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης, εάν αναβληθεί η απομάκρυνση του πολίτη τρίτης χώρας, οι αρμόδιες αρχές δύνανται, με αιτιολογημένη απόφαση, να του επιβάλουν, με σκοπό την αποφυγή του κινδύνου διαφυγής, τις υποχρεώσεις της παρ. 3 του άρθρου 8 όπως την ηλεκτρονική επιτήρηση, την τακτική εμφάνιση ενώπιον αρχών ή την υποχρέωση παραμονής σε ορισμένο μέρος.
11	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζονται ειδικές προϋποθέσεις για την επιστροφή ασυνόδευτου ανηλίκου και την απομάκρυνσή του από την Ελλάδα, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντά του και να παρέχεται συνδρομή κατάλληλων φορέων.
12	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η σαφής και λεπτομερής καταγραφή των όρων, των προϋποθέσεων και των επιμέρους λεπτομερειών επιβολής απαγόρευσης εισόδου στη χώρα, σε πολίτη τρίτης χώρας για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής. Μεταξύ άλλων καθορίζονται οι περιπτώσεις υποχρεωτικής έκδοσης απαγόρευσης εισόδου με την απόφαση επιστροφής, η διάρκεια της απαγόρευσης αυτής, καθώς και οι περιπτώσεις μη έκδοσης ή αναστολής ή ανάκλησης της απαγόρευσης εισόδου για λόγους ανθρωπιστικούς ή δημοσίου συμφέροντος.
13	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται ο τύπος των αποφάσεων επιστροφής και απαγόρευσης εισόδου. Με στόχο την τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης, προβλέπεται ότι αυτές είναι γραπτές, περιέχουν σαφή αιτιολογία και πληροφορίες για τα ένδικα μέσα, και ότι κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου, εξασφαλίζεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες η γραπτή ή προφορική μετάφραση των βασικών σημείων της απόφασης επιστροφής.
14	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης και του σεβασμού των δικονομικών δικαιωμάτων του πολίτη τρίτης χώρας που τελεί υπό επιστροφή, με τον καθορισμό σαφών και λεπτομερών ρυθμίσεων σχετικών με τα ένδικα βοηθήματα που δικαιούται να ασκήσει, τις προθεσμίες άσκησής τους, τα όργανα που θα κρίνουν αυτά και τις αρμοδιότητές τους, τις περιπτώσεις προσωρινής αναστολής και παροχής προσωρινής προστασίας και τα χορηγούμενα δικαιώματα δωρεάν νομικής βοήθειας και εκπροσώπησης.
15	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται ότι, κατά το χρονικό διάστημα της οικειοθελούς αναχώρησης του πολίτη τρίτης χώρας ή της αναβολής της απομάκρυνσής του, οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για τη λήψη μέτρων, προκειμένου να εξασφαλίζονται η οικογενειακή ενότητα, η πρόσβαση των ανηλίκων στην υποχρεωτική εκπαίδευση, η επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των ευάλωτων ατόμων.

16	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπονται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης κράτησης πολίτη τρίτης χώρας, για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής, το όργανο που την εκδίδει, η υποβολή αντιρρήσεων, η προθεσμία και το όργανο που αποφασίζει επί αυτών. Σκοπός των σχετικών προβλέψεων είναι η αποφυγή του κινδύνου διαφυγής του υπό επιστροφή πολίτη τρίτης χώρας και η εξασφάλιση της απρόσκοπτης διεκπεραίωσης της διαδικασίας απομάκρυνσής του από τη χώρα. Η κράτηση εφαρμόζεται εφόσον δεν μπορούν να εφαρμοστούν λιγότερο επαχθή μέτρα, όπως ενδεικτικά, οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και διατηρείται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα. Η συνδρομή των προϋποθέσεων κράτησης εξετάζεται αυτεπαγγέλτως ανά εξάμηνο και ορίζεται το ανώτατο όριο της κράτησης έως ένα (1) έτος με δυνατότητα παράτασης αυτού υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και για χρονικό διάστημα που δεν εκτείνεται πέραν του ενός (1) ακόμη έτους, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της πρότασης του νέου κανονισμού επιστροφών.
17	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προσδιορίζονται οι όροι κράτησης του πολίτη τρίτης χώρας που τελεί υπό επιστροφή, με σκοπό τη διαμόρφωση σαφούς νομοθετικού πλαισίου για την προστασία των δικαιωμάτων του, όπως αυτά προβλέπονται στο ενωσιακό δίκαιο (βλ. ιδίως Οδηγία 2008/115/ΕΚ).
18	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται το ειδικό καθεστώς κράτησης ασυνόδευτων ανηλίκων και οικογενειών με ανήλικους, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων των κατηγοριών αυτών των προσώπων. Τα πρόσωπα αυτά προβλέπεται ότι κρατούνται μόνο ως έσχατη λύση και τους παρέχεται ξεχωριστό κατάλυμα με στόχο την εξασφάλιση επαρκούς ιδιωτικής ζωής.
19	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση ορίζεται ότι σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, δύνανται να λαμβάνονται ειδικά και επείγοντα μέτρα, όσον αφορά στις συνθήκες κράτησης, κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα και να επιμηκύνεται η προθεσμία δικαστικής εξέτασης της παρ. 2 του άρθρου 16, με στόχο την αντιμετώπιση απρόβλεπτου υψηλού φόρτου για το δυναμικό της εγκατάστασης κράτησης ή για το διοικητικό ή δικαστικό προσωπικό της χώρας. Στις περιπτώσεις αυτές η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι υποχρεωτική προς διασφάλιση της συνολικής διαδικασίας.
20	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται η άμεση επανεισδοχή κατά τις κείμενες διατάξεις και διεθνείς συμφωνίες των πολιτών τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απαγόρευση εισόδου κατ' άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 ή συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται σε σχέση με παράνομη χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός είναι η άμεση εφαρμογή, μετά την παράνομη διέλευση, των όρων και διαδικασιών επανεισδοχής, όπως προκύπτουν από τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες που δεσμεύουν τη χώρα αυτοτελώς ή στο πλαίσιο συμμετοχής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή απορρέουν από κανόνες του διεθνούς εθνικού δικαίου, καθώς και τις ισχύουσες διατάξεις του ν. 3386/2005 (Α' 212).
21	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα των εφαρμογής των αποφάσεων επιστροφών, με σκοπό να διασφαλίζεται η άμεση υλοποίηση της απομάκρυνσης των πολιτών τρίτων χωρών που οφείλουν να αναχωρήσουν από τη χώρα. Ειδικότερα, προβλέπεται η άμεση συμμόρφωση του πολίτη τρίτης χώρας προς την υποχρέωση οικειοθελούς αναχώρησης εντός της τεθείσας προθεσμίας καθώς και η άμεση καταχώριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες των αποφάσεων επιστροφής και κάθε σχετικού στοιχείου στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία ή μητρώα, που είναι λειτουργικά διασυνδεδεμένα μεταξύ τους. Στο

	πλαίσιο σεβασμού των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119), λαμβάνεται μέριμνα για την αποκλειστική επεξεργασία των δεδομένων από τις ως άνω υπηρεσίες αποκλειστικά για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου και των διαδικασιών επιστροφής, σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αναγκαιότητας και του περιορισμού του σκοπού.
22	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκεται η διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου καθώς και της ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας οικειοθελούς αναχώρησης πολιτών τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, ρυθμίζονται επιμέρους θέματα της οικειοθελούς αναχώρησης, όπως η διαδικασία για τις επιδόσεις των αποφάσεων, η προθεσμία υποβολής και εξέτασης για την αίτηση παράτασης της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης, η υποχρεωτική αναγραφή της διεύθυνσης κατοικίας του πολίτη τρίτης χώρας στην απόφαση επιστροφής με την οποία χορηγείται προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης και η υποχρέωσή του να γνωστοποιεί τη μεταβολή της, όπως και οι συνέπειες της παραβίασης αυτών των υποχρεώσεων. Περαιτέρω, σκοπείται η θέσπιση αντικινήτρων για την εξακολούθηση παραμονής στη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης ο πολίτης τρίτης χώρας δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης, ενώ το ως άνω χρονικό διάστημα διαμονής του στη χώρα δεν συνυπολογίζεται για την εφαρμογή του ν. 3838/2010 (Α' 49), περί απόκτησης ελληνικής ιθαγένειας. Τέλος, για λόγους σαφήνειας της σχετικής διαδικασίας ορίζεται ως αρμόδια αρχή για τη διαπίστωση της οικειοθελούς αναχώρησης η αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιστροφής, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα συνεργασίας με άλλες αρχές, που δύνανται να παράσχουν σχετική πληροφόρηση.
23	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκονται η άμεση αποκατάσταση της νομιμότητας και η αποτροπή φαινομένων παραβατικότητας των πολιτών τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο αυτό, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διαδικασία απομάκρυνσης του πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο δόθηκε μεν προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης, αλλά ανέκυψε, κατά τη διάρκειά της, κίνδυνος διαφυγής του ή κρίθηκε ως επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια ή παραβίασε τις επιβληθείσες σε αυτόν υποχρεώσεις. Τότε, τίθεται υπό κράτηση, ανακαλούνται αυτοδικαίως η προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης και η τυχόν παράτασή της και εκκινεί άμεσα η απομάκρυνσή του από τη χώρα. Επίσης, προβλέπονται η δυνατότητα αναβολής της απομάκρυνσης, σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η απομάκρυνση, οι υποχρεώσεις που μπορεί να επιβληθούν κατά τον χρόνο της αναβολής απομάκρυνσης και οι περιπτώσεις, κατά τις οποίες διαβιβάζεται ο φάκελος του υπηκόου τρίτης χώρας στην εισαγγελική αρχή για να διαπιστωθεί εάν έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα από αυτόν. Κατά τη διάρκεια, εξάλλου, της αναβολής της ο πολίτης τρίτης χώρας προβλέπεται ότι δεν δικαιούται πρόσβαση σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης και δεν συνυπολογίζεται το διάστημα παραμονής του στη χώρα για την απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας.
24	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκεται η πλήρης συμμόρφωση των πολιτών τρίτης χώρας με την απαγόρευση εισόδου στην Ελλάδα, σε περίπτωση εγγραφής τους στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Για τον λόγο αυτό, ορίζεται ότι η απαγόρευση εισόδου πολίτη τρίτης χώρας εφαρμόζεται με την εγγραφή του στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών που τηρείται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Επίσης, με σκοπό την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 12 για την εξέταση περί ανάκλησης ή αναστολής απαγόρευσης εισόδου στη χώρα, προβλέπεται ρητά η έννοια της πλήρους συμμόρφωσης με την απόφαση επιστροφής.

25	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκεται η διαμόρφωση σαφούς θεσμικού πλαισίου ως προς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαγορεύεται η επιστροφή αλλοδαπού στη χώρα προέλευσής του. Έτσι, προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις που αφορούν σε ευάλωτα πρόσωπα ή πρόσωπα που συνδέονται με τη χώρα και στις οποίες απαγορεύεται η επιστροφή αλλοδαπού, είτε αυτός υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου ή όχι. Παράλληλα, εισάγονται εξαιρέσεις από την απαγόρευση επιστροφής αλλοδαπού στη χώρα προέλευσής του, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, με σκοπό τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.
26	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 82 του ν. 3386/2005 (Α' 212), περί ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, σκοπείται η ενίσχυση της αποτρεπτικής δυνατότητας των ποινικών διατάξεων που προβλέπονται, σε περίπτωση που αλλοδαπός επανέρχεται παράνομα στη χώρα και εμπίπτει στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών, καθώς και η μείωση του αριθμού των αλλοδαπών που επιχειρούν να επανεισέλθουν στη χώρα. Συγκεκριμένα, αυξάνεται η ποινή φυλάκισης για το αδίκημα της παράνομης εισόδου στη χώρα από αλλοδαπό εγγεγραμμένο στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών, το οποίο πλέον τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ενώ κατά τα ισχύοντα σήμερα προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
27	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, αντικαθίσταται το άρθρο 83 του ν. 3386/2005 (Α' 212), περί παράνομης εισόδου και εξόδου από τη χώρα και σκοπείται η μείωση των μεταναστευτικών ροών στη χώρα μας, μέσω της ενίσχυσης της αυστηρότητας και της αποτρεπτικής δυναμικότητας των ποινικών ρυθμίσεων που διέπουν την ελληνική έννομη τάξη. Στο πλαίσιο αυτό, α) θεσπίζεται το αδίκημα της παράνομης παραμονής στη χώρα, το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, β) αυξάνονται ο χρόνος φυλάκισης και η χρηματική ποινή στα υφιστάμενα αδικήματα της παράνομης εισόδου και εξόδου από τη χώρα, και γ) θεσπίζεται το αδίκημα της παραβίασης των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στον πολίτη τρίτης χώρας κατά την περίοδο οικειοθελούς αναχώρησης της παρ. 3 του άρθρου 8 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, τιμωρούμενο με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Περαιτέρω, προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της ποινής των ως άνω αδικημάτων, σε περίπτωση που ο καταδικασμένος πολίτης τρίτης χώρας δηλώσει ότι θα αποχωρήσει άμεσα από τη χώρα. Τέλος, ορίζεται ρητά και με σαφήνεια ο τρόπος μεταγωγής των κρατουμένων πολιτών τρίτων χωρών και τα σχετικά με την κράτηση αυτών.
28	Με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, στο πλαίσιο της συνολικής αναμόρφωσης της διαδικασίας επιστροφών των παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών, καθορίζεται το νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην επιστροφή των πολιτών της Ένωσης, των μελών της οικογένειάς τους, καθώς και των μελών της οικογένειας Έλληνα πολίτη, με σκοπό να εξασφαλιστούν η συνέχεια της έννομης προστασίας των συγκεκριμένων προσώπων, η εναρμόνιση με το ενωσιακό κεκτημένο και η ασφάλεια δικαίου ως προς την εφαρμοζόμενη διοικητική διαδικασία επιστροφής τους. Σκοπός της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι η διατήρηση της ειδικής μεταχείρισης των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των μελών των οικογενειών τους και των μελών οικογένειας Έλληνα πολίτη. Μάλιστα, η ρύθμιση προβλέπει ρητά την εφαρμογή των διαδικασιών, των εγγυήσεων και των οργάνων του νόμου για τις επιστροφές, με την επιφύλαξη

	των διατάξεων του π.δ. 106/2007 (Α' 135), περί ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην ελληνική επικράτεια των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους.
29	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 134 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς και εξαιρετικούς λόγους (άδεια διαμονής τύπου «Α»), με σκοπό την αποτροπή μακρόχρονης παραμονής παρανόμως διαμενόντων αλλοδαπών, καθώς και η άρση του φαινομένου χορήγησης αδειών διαμονής για εξαιρετικούς λόγους στη βάση της επταετούς παράνομης παραμονής πολιτών τρίτων χωρών στη χώρα με δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, απαλείφεται από το πεδίο εφαρμογής της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 134 του Κώδικα Μετανάστευσης η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους (τύπου «Α.6»), σύμφωνα με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας. Αντιμετωπίζονται έτσι περιπτώσεις προσώπων είτε είχαν εισέλθει και διέμεναν στη χώρα παράνομα είτε δεν διέμεναν νομίμως στη χώρα για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Αντιθέτως, η διατήρηση του δικαιώματος υποβολής αίτησης για την οικεία άδεια διαμονής αποκλειστικά για πολίτες τρίτων χωρών που είναι γονείς ανήλικου ημεδαπού και τεκμηριώνουν τη γονική σχέση με ημεδαπά τέκνα αποσκοπεί στην προστασία του παιδιού και της οικογένειας.
30	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκονται η τήρηση της αρχής της χρηστής διοίκησης και η αποφυγή αιφνιδιασμού των πολιτών τρίτων χωρών στους οποίους έχουν χορηγηθεί άδειες διαμονής του άρθρου 193 του ν. 5078/2023 (Α' 204). Συγκεκριμένα, με τη μεταβατικού χαρακτήρα αυτή διάταξη, παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου να εξετάσουν αιτήσεις πολιτών τρίτων χωρών για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του άρθρου 193 του ν. 5078/2023, οι οποίες υποβλήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως και τη 19η Μαρτίου 2025, οπότε και έπαυσε η δυνατότητα υποβολής της οικείας άδειας από το ηλεκτρονικό σύστημα. Με τον τρόπο αυτόν, οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται κανονικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 193 του ανωτέρω νόμου.
31	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 23 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί αδειών διαμονής, με την προσθήκη νέου έκτου, έβδομου και όγδοου εδαφίου. Με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, επιδιώκεται η διασφάλιση της νόμιμης παραμονής και της απρόσκοπτης άσκησης των δικαιωμάτων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας κατά το διάστημα που εκκρεμεί η αίτηση ανανέωσης άδειας διαμονής, ενώ παράλληλα ενισχύονται η ασφάλεια δικαίου και η ομοιογενής εφαρμογή της σχετικής διοικητικής διαδικασίας.
32	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 74 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί εγγυήσεων για τους αιτούντες διεθνή προστασία. Συγκεκριμένα, με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, επιδιώκεται η ενίσχυση της προσβασιμότητας και της κατανόησης της διαδικασίας διεθνούς προστασίας από τους αιτούντες, μέσω της χρήσης τεχνητής νοημοσύνης για την παροχή πληροφόρησης και τη διερμηνεία, με τρόπο που προάγει τη διαφάνεια, την ισότητα και τη διοικητική αποτελεσματικότητα.

33	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 82 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί της προσωπικής συνέντευξης. Έτσι, επιδιώκεται η ενδυνάμωση της ακρίβειας, της διαφάνειας και της διοικητικής αποτελεσματικότητας στη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, μέσω της θεσμοθέτησης της δυνατότητας χρήσης πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης για την καταγραφή και αποτύπωση της προσωπικής συνέντευξης στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας.
34	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 94 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί μεταγενεστέρων αιτήσεων, με σκοπό την αποκατάσταση της σαφήνειας και της λειτουργικότητας της διαδικασίας εξέτασης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα, επιδιώκονται: α) η ρητή αποτύπωση των έννομων συνεπειών του προκαταρκτικού ελέγχου παραδεκτού, β) η παροχή ενιαίου πλαισίου ως προς την έκδοση δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία ή την απόρριψη της αίτησης, γ) η γλωσσική και θεσμική εξομάλυνση των ρυθμίσεων που αφορούν στο καθεστώς παραμονής του αιτούντος, μέσω της αντικατάστασης της λεκτικής διατύπωσης περί απέλασης προς ακριβέστερη κατεύθυνση, σύμφωνα και με το ενωσιακό δίκαιο καθώς και δ) η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών που επιλαμβάνονται της σχετικής διαδικασίας, μέσω της αναθέωσης του ύψους του παραβόλου εξέτασης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας, ώστε να καλύπτεται αποτελεσματικά το διοικητικό κόστος εξέτασης των αιτήσεων αυτών. Το παράβολο σημειώνεται ότι καλύπτει τις αμοιβές του προσωπικού, το λειτουργικό κόστος των γραφείων ασύλου που καλούνται να διεκπεραιώσουν τέσσερις χιλιάδες (4.000) μεταγενέστερες αιτήσεις ετησίως και το κόστος της διοικητικής κράτησης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής νομικής υποστήριξης, ιατρικής περίθαλψης, υπηρεσιών διερμηνείας, των δικαστικών διαδικασιών και των μεταγωγών. Παράλληλα, η υπό αξιολόγηση ρύθμιση αποσκοπεί στην αποτροπή της άσκοπης ή καταχρηστικής άσκησης μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας, μέσω της αναδιατύπωσης της παρ. 9, περί αναστολής της εκτέλεσης κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης του αιτούντος και μέσω της αύξησης του παράβολου που προβλέπεται για τα αιτήματα που υποβάλλονται μετά το πρώτο αίτημα, ώστε να αντανakλά με μεγαλύτερη ακρίβεια το πραγματικό κόστος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Η αναπροσαρμογή του παραβόλου στα τριακόσια (300) ευρώ εξυπηρετεί επιπρόσθετα την οικονομική βιωσιμότητα της διαδικασίας και την αποφυγή υπερβολικών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων, ώστε να καλύπτονται επαρκώς το λειτουργικό κόστος καθώς και πιθανή παράταση της κράτησης.
35	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 97 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί δικαιώματος άσκησης προσφυγής. Με τον τρόπο αυτό, επιχειρείται η αντιμετώπιση ερμηνευτικών και εφαρμοστικών ασαφειών και προβλημάτων που ανέκυψαν στην πράξη, με σκοπό την εξομάλυνση της διαδικασίας άσκησης προσφυγής. Στο πλαίσιο αυτό, η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ζητήματα που αφορούν στη νομική φύση, στην έκταση και στις συνέπειες της ενδικοφανούς προσφυγής στο πλαίσιο δευτερογενούς εξέτασης της αίτησης

	διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ρητά το δικαίωμα άσκησης προσφυγής κατά της απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για την αντιμετώπιση της μέχρι πρότινος απουσίας ρητής πρόβλεψης για το δικαίωμα προσφυγής κατά πράξεων ανάκλησης που δημιουργούσε αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα ένδικης προστασίας των ενδιαφερομένων. Παράλληλα, αποσαφηνίζεται ότι το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και καθίσταται σαφές ότι το δικαίωμα παραμονής ισχύει μόνο σε περίπτωση εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής. Τέλος, η διαγραφή της αναφοράς της παρ. 4 σε τελεσίδικη αποδοχή αίτησης αποκαθιστά τη σαφήνεια της διάταξης για την κράτηση, στην περίπτωση απόρριψης προσφυγής. Η ρύθμιση, επομένως, εστιάζει στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου για την έννομη προστασία, σε περίπτωση ανάκλησης καθεστώτος, με τρόπο που εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, την ασφάλεια δικαίου και τη χρηστή διοίκηση.
36	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται το άρθρο 110 του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α' 111), περί δικαιώματος παραμονής, αποσκοπώντας στον εξορθολογισμό του καθεστώτος παραμονής των αιτούντων διεθνή προστασία κατά την άσκηση προσφυγής. Για τον σκοπό αυτό η δυνατότητα παραμονής στη χώρα παρέχεται μόνο σε περιπτώσεις τήρησης των προθεσμιών ή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με σκοπό την αποτροπή υποβολής καταχρηστικών αιτήσεων και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος χορήγησης ασύλου. Με τον τρόπο αυτόν, αποσαφηνίζεται το πλαίσιο που διέπει την παραμονή του αιτούντος στο έδαφος της χώρας κατά την εκκρεμοδικία της προσφυγής του, αποκλείοντας, έτσι, περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης προσφυγής, με σκοπό την αποτροπή ερμηνευτικών αβεβαιοτήτων και εκδήλωσης καταχρηστικών συμπεριφορών. Επιπλέον, σημειώνεται ότι η προσθήκη της περ. στ) στην παρ. 2 αποβλέπει στη ρητή κατοχύρωση ότι, στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης προσφυγής, η παραμονή στη χώρα δεν αναγνωρίζεται αυτομάτως, αλλά δύναται να επιτρέπεται με συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής, κατόπιν σχετικού αιτήματος του αιτούντος. Εξάλλου, η πρόβλεψη περί προσωρινής παραμονής, ενόσω εκκρεμεί η σχετική κρίση της Επιτροπής, παρέχει ένα λειτουργικό μεταβατικό πλαίσιο προστασίας, χωρίς, όμως, να καταστρατηγείται η εν γένει διαδικασία.
37	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επιδιώκεται η διασφάλιση της υπηρεσιακής κατάστασης και συνέχειας του προσωπικού, ήτοι των μόνιμων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που εργάζονται μέχρι σήμερα στην Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Βόλου της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία επίκειται να απενεργοποιηθεί. Περαιτέρω, με τη ρύθμιση λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση της επαγγελματικής και οικογενειακής σταθερότητας των εν λόγω υπαλλήλων, μέσω της παραμονής τους στον ευρύτερο τόπο διαμονής τους, αλλά και για την αξιοποίηση της αποκτηθείσας εμπειρίας τους στο πεδίο της μεταναστευτικής πολιτικής, καθώς εξασφαλίζεται παράλληλα η συνέχιση της απασχόλησής τους σε συναφείς υπηρεσίες προορισμού. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται είτε η μετάθεσή τους στην Κεντρική Υπηρεσία ή σε Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, είτε η μετάταξή τους, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4440/2016 (Α' 224), στο Τμήμα Αδειών Διαμονής Μαγνησίας της

	Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας.
38	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τροποποιείται η παρ. 4 του άρθρου 50 του ν. 4487/2017 (Α' 116), περί προσωρινής εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων αφαλάτωσης. Συγκεκριμένα, με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, επιδιώκεται η διασφάλιση της δυνατότητας άμεσης λειτουργίας των κρίσιμων δομών φιλοξενίας της παρ. 4 του άρθρου 8 και του άρθρου 10 του ν. 4375/2017 (Α' 116), χωρίς καθυστερήσεις, μέσω της επιτάχυνσης της διαδικασίας προσωρινής εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων αφαλάτωσης στις δομές αυτές, χάρη στην πρόβλεψη έκδοσης της απόφασης του συλλογικού οργάνου που φέρει την αρμοδιότητα για υδροδότηση του νησιού εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αιτήματος που αφορά στην έκτακτη υδροδότηση του νησιού με μονάδα αφαλάτωσης. Παράλληλα, με την υπό αξιολόγηση ρύθμιση, σκοπείται και η αποτροπή κινδύνων για τους φιλοξενούμενους των δομών αυτών και τους κατοίκους, ιδίως σε σχέση με υγειονομικά ή περιβαλλοντικά προβλήματα.
39	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθενται εξουσιοδοτικές διατάξεις του σχεδίου νόμου.
40	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι καταργούμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου.
41	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται η έναρξη ισχύος του σχεδίου νόμου.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών					
		Εξοικονόμηση χρόνου	×				
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	×		×		
		Άλλο					
	ΕΜΜΕΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών					
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών			×		

		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών			×		
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων			×		
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Η επικαιροποιημένη πολιτική για τις επιστροφές, όπως ορίζεται στο Μέρος Β' του αξιολογούμενου σχεδίου νόμου, συμβάλλει ουσιαστικά στη μεγαλύτερη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του συστήματος των επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα μας παράνομα. Εμμέσως, ωφελούνται όλοι όσοι μένουν στην Ελλάδα νόμιμα. Οι ρυθμίσεις του Μέρους Γ' αποσκοπούν στη θεσμική θωράκιση και τη λειτουργική αναβάθμιση του πλαισίου επιστροφών και διεθνούς προστασίας, μέσω της κατοχύρωσης νομικής σαφήνειας, της ενίσχυσης της ασφάλειας δικαίου και της πρόληψης καταχρηστικών πρακτικών. Εισάγονται εξορθολογισμένα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών διαμονής για εξαιρετικούς λόγους, προβλέπεται η τακτοποίηση εκκρεμοτήτων που προέκυψαν από εκπρόθεσμες αιτήσεις, ενώ αποσαφηνίζεται η διαδικασία εξέτασης μεταγενέστερων αιτημάτων διεθνούς προστασίας και το εύρος του δικαιώματος προσφυγής, με ρητές διακρίσεις μεταξύ εμπρόθεσμων και εκπρόθεσμων ενδίκων βοηθημάτων. Παράλληλα, εξασφαλίζονται η υπηρεσιακή συνέχεια και η λειτουργική επάρκεια κρίσιμων διοικητικών δομών, ιδίως ενόψει οργανωτικών μεταβολών και αυξημένων λειτουργικών αναγκών.

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	--------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Σχεδιασμός / προετοιμασία					
		Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκομένων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης					
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					

		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	----------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου					
		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους					
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης					
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Δεν προκύπτουν κίνδυνοι από το αξιολογούμενο σχέδιο νόμου.

21.	Γνώμες ή πορίσματα αρμόδιων υπηρεσιών και ανεξάρτητων αρχών (ηλεκτρονική επισύναψη). Ειδική αιτιολογία σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ της γνωμοδότησης και της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	Άρθρο 7, 25 και 28 του Συντάγματος.	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
?	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	
?	Κανονισμός	
?	Οδηγία	
?	Απόφαση	
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
?	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
?	Διεθνείς συμβάσεις	

27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
?	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
?	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
?	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
?	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
?	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	